

Jak pomóc uczniom w powrocie do nauki stacjonarnej?

Poradnik przygotowany w oparciu o:

- 1) Webinarium CEO „Powrót do stacjonarnej szkoły - jak przygotować do niego uczniów i uczennice?”
- 2) Poradnik dla nauczycieli i dyrektorów szkół „Jak pomóc uczniom wrócić do nauczania stacjonarnego w szkole”
- 3) Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii?” przygotowany na zlecenie MEiN
- 4) Szkolenie ORE „Powrót do rytmu czyli szkoła na nowo”

PODN Wołów,
sierpień 2021

mgr Emilia Buczak

doradca metodyczny nauczania historii

*Konsultacje w PODN w Wołowie
środa 9.30 – 16.30*

emilia.buczak@wolowpce.pl

Temat szkolenia:

WPROWADZENIE

Drogi Nauczycielu

Za nami długi czas izolacji. Klasa, z którą jako nauczyciel spotkasz się w szkolnej sali po wielu miesiącach nauki zdalnej nie będzie tą samą, którą żegnałeś/żegnałaś przed okresem nauki zdalnej.

Powrót do nauki stacjonarnej nie będzie procesem łatwym, co pokazały m.in. badania Centrum Edukacji Obywatelskiej*, w których udział wzięło ponad 5 500 osób - uczniów i nauczycieli. Badanie pokazało między innymi, że nasi uczniowie wracają do szkoły pełni obaw - dla ponad 70 proc. (!) powrót jest źródłem stresu, ponad połowa wskazywała w tym kontekście tylko negatywne emocje.

Wszyscy wracamy bogatsi o nowe doświadczenia i umiejętności – od informatycznych, poprzez zdolności organizacji pracy w sytuacji kształcenia na odległość, do umiejętności współpracy czy wyszukiwania informacji. Wszyscy też stoimy przed pytaniem, jaka ma być „Szkoła po pandemii”.

* Raport CEO „Szkoła ponownie czy szkoła od nowa?”, czerwiec 2021

Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej

przygotowany na zlecenie MEiN

Przymusowa izolacja i pozbawienie kontaktów społecznych jest dla dzieci i młodzieży sytuacją bardzo obciążającą emocjonalnie. **Wg raportu IPZ sytuacja ta spowodowała nasilenie się u uczniów trudnych emocji i stanów takich jak:**

- osamotnienie, brak energii, apatia, smutek, rozdrażnienie, poirytowanie, obniżony nastrój,
- nerwowa atmosfera w wielu domach spowodowana brakiem możliwości wentylacji emocji w sytuacji pracy zdalnej,
- obawy o przyszłość oraz rozdarcie pomiędzy naciskami dorosłych a własną niemocą,
- ponad 2-krotny wzrost liczby osób często doświadczających cyberprzemocy,
- zaburzenia lękowe, depresja, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, fobie społeczne, zespół stresu pourazowego, samookaleczenia, myśli samobójcze oraz uzależnienia behawioralne (telefon, gry internetowe), syndrom FOMO (fear of missing out), uzależnienie od pornografii.

Powrót do szkół - co jest ważne?

Pierwszy krok to **relacje** i **reintegracja** klasy, stworzenie atmosfery spokoju i bezpieczeństwa. Dopiero **drugim krokiem** jest diagnoza edukacyjna i **nadrabianie** ewentualnych braków.

Nauczycielu, jesteś uczniowi potrzebny 😊

Wg raportu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej brak bezpośredniego kontaktu z nauczycielem był drugą w kolejności - zaraz po braku kontaktu z rówieśnikami - niedogodnością nauczania zdalnego wskazywaną przez badanych.

Jak pomóc uczniom w powrocie do nauki stacjonarnej?

Powrót do szkół – opinie uczniów:

pozytywne sprawy związane z przejściem do stacjonarnego

Jak pomóc uczniom w powrocie do nauki stacjonarnej?

Powrót do szkół – opinie uczniów:

trudne sprawy związane z przejściem do stacjonarnego

CEO CENTRUM EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

 POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

Źródło: webinarium CEO „Powrót do stacjonarnej szkoły - jak przygotować do niego uczniów i uczennice?”

Powrót do szkół – opinie uczniów:

Czego obawiają się uczniowie w związku z powrotem do nauki stacjonarnej?

Wypowiedzi licealistów jednego z dużych, stołecznych liceów:

** tego, że się nie wyrobię z materiałem* sprawdzania przez nauczycieli notatek* trudniejszych sprawdzianów* że nauczyciele zarzucą nas sprawdzianami* stresu, dużego nacisku na nadrabianie zaległości *przetładowanie zadaniami domowymi* pogorszenia samopoczucia, ocen i samooceny* problemu ze skupieniem się na lekcji* obawiam się zmęczenia i wstawania rano* tego, że przez długi lockdown bardzo pogorszyła mi się systematyczność * niekomfortowego uczucia, które towarzyszy przebywaniu w nowej szkole * sprawdzianów, które pokażą jak mało umiemy * wczesnego wstawania i realnych relacji z rówieśnikami i nauczycielami * obawiam się wirusa **

Uczennice i uczniowie w obliczu kryzysu – jacy są?

- uczniowie z dużymi zasobami do poradzenia sobie z kryzysem,
- uczniowie z deficytami społecznymi i osobistymi, ale z silnym oparciem w rodzinie,
- uczniowie z ograniczonym oparciem w rodzinie,
- uczniowie z deficytami społecznymi i osobistymi i ograniczonym oparciem w rodzinie,
- uczniowie z silnymi zasobami osobistymi.

Jako nauczyciele musimy być przygotowani, że do szkół po wielu miesiącach wracają uczniowie mający bardzo różne doświadczenia z okresu izolacji i nauki zdalnej. Część z nich wraca z optymizmem i nadzieją, część z obawą i lękiem, a wielu z nich przeżywa wszystkie te emocje jednocześnie.

Jak możesz pomóc uczniom i uczennicom w powrocie do trybu nauki stacjonarnej?

- zapytaj, jak chcieliby aby wyglądały pierwsze dni lub tygodnie w szkole,
- powiedz, jakie są Twoje propozycje i zapytaj co o nich sądzą,
- poproś, aby każdy zadał (zapisał) jedno najważniejsze pytanie, które chce zadać w związku z powrotem do nauki w szkole i spróbuj na nie odpowiedzieć,
- opowiedz o swoich pomysłach na wsparcie osób szczególnie obawiających się powrotu do szkoły,
- podziel się swoimi refleksjami, radościami, przemyśleniami ale też obawami, związanymi z powrotem do nauki stacjonarnej,
- zapewnij uczniom i uczennicom bezpieczną przestrzeń do wypowiedzania się,
- porozmawiaj o tym, jakie mieli strategie nauki przed pandemią i zastanówcie się wspólnie, do których warto wrócić?
- powiedz, gdzie mogą szukać wsparcia.

Jak pomóc uczniom w powrocie do nauki stacjonarnej?

Pomysł na...

test gumowej kaczki na lekcji wychowawczej

Jak się czujesz w skali gumowej kaczki, kiedy myślisz o powrocie do szkoły? - poproś uczniów, aby podali numer, który najlepiej opisuje ich stan (np. na tablicy, na czacie, na mentimeter).

Porozmawiajcie o uzyskanych wynikach.

W skali gumowej kaczki
Jak się dziś czujesz?

Przykłady działań mogących pomóc w reintegracji klasy:

- rozmowa o tym, co dobrego uczniowie i uczennice wynieśli z okresu nauki zdalnej, co im się podobało, co się sprawdziło,
- wspólne generowanie pomysłów na bycie razem – poszukajcie pomysłu na wyjście lub wycieczkę, ustalcie jakie klasowe tradycje chcecie kontynuować (np. Dzień Chłopaka, kiermasz, świętowanie urodzin),
- proponuj zabawy i ćwiczenia zmniejszające napięcie, np. zaczynając swoje lekcje od krótkich, kilkuminutowych ćwiczeń relaksacyjnych lub oddechowych,
- bądź uważny – obserwuj klasę. Po miesiącach nauki zdalnej w Twoim zespole mogły pojawić się nowe procesy, konflikty. Czy nikt nie doświadcza wykluczenia?
- zaplanuj wspólne wyjście, kontakt z naturą, spacer. Lekcja na świeżym powietrzu, wspólne przebywanie poza murami szkoły pomaga w odbudowaniu relacji i sprzyja większej otwartości.

Przykłady działań mogących pomóc w powrocie do edukacji:

- przypomnij uczniom o ich prawach, obowiązkach, regułach oceniania oraz zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy,
- przeprowadź diagnozę edukacyjną, ale zrezygnuj z oceniania jej. Celem diagnozy niech będzie określenie mocnych i słabych stron uczniów. To informacja dla ciebie i dla każdego ucznia,
- daj uczniom czas na wdrożenie się do stacjonarnej nauki. Nie przeciążaj nauką przez minimum dwa pierwsze tygodnie września,
- zauważaj i doceniaj na bieżąco postępy i starania, nawet te drobne,
- skup się na tym, czego uczniowie się nauczyli a nie na tym, czego nie umieją,
- pracuj w parach i grupach,
- odłóż na później testowanie, sprawdziany i kartkówki. Nie szalej ze stawianiem ocen,
- zaakceptuj to, że uczniowie prawdopodobnie umieją mniej.

Przykłady działań o charakterze profilaktycznym:

- nadaj większą wagę lekcjom wychowawczym – rozmawiaj na nich o emocjach, radzeniu sobie z trudnościami, o uczuciach. Wykorzystaj je do budowania zespołu i wzmacniania relacji między uczniami,
- utrzymuj kontakt z rodzicami – to Twoi sprzymierzeńcy. Angażuj ich w działania wychowawcze i edukacyjne, informuj, gdzie mogą szukać pomocy i wsparcia,
- nie jesteś sam! Rozmawiaj o trudnościach, dziel się z innymi, pytaj i proś o pomoc,
- rozwijaj swoje kompetencje tak zawodowe, jak i osobiste, wykorzystuj je w pracy z uczniami, z rodzicami, w pomocy uczniowi, ale też sobie,
- dbaj o siebie - rób rzeczy, które lubisz. Zajmuj się hobby, sportem, szukaj wsparcia u przyjaciół i rodziny, redukuj napięcie i dbaj o odporność.

Drogi Nauczycielu,

Edukacja to jedna z dziedzin życia społecznego, które pandemia COVID-19 dotknęła najmocniej. Teraz więcej niż zwykle zależeć będzie od Twojej uważności, wrażliwości i elastyczności. Wyjdź naprzeciw potrzebom dzieci, wykorzystaj zasoby i umiejętności które masz, ale też korzystaj z wiedzy i doświadczenia innych.

Pamiętaj - Twój stan psychofizyczny wpływa na skuteczność i jakość pracy, którą wykonujesz. Dbaj o siebie i bliskich, mierz siły na zamiary, wentyluj emocje i nie wahaj się szukać pomocy, jeżeli czujesz, że jest ona potrzebna Tobie lub Twoim uczniom.